

Synpunkter med anledning av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning av förslag till kraftvärmeverk i Lövsta

Målnummer M 1167-20

Datum: 2021-01-21

Författare:

Pierre Wijkman

- Fil. Dr. Pierre A.I. Wijkman, Mälarvägen 57, 165 72 Hässelby, pierre.wijkman@gmail.com
- William Wijkman, Mälarvägen 57, 165 72 Hässelby, william.wijkman@gmail.com

Åsikt: Samtliga författare är **emot** förslaget till att bygga ett kraftvärmeverk i Lövsta

Mottagare: Nacka tingsrätt - Mark- och miljödomstolen, Sicklastråket 1, Box 69, 131 07
Nacka, mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Introduktion

Författarna anser att det är **mycket olämpligt att bygga ett nytt värmekraftverk i Lövsta**. Att elda för energi är **slutet på en epok**. Att förstöra fin natur, promenader, bad, båtplats mm för att fortsätta på samma spår är fel. Alla vet att vi måste dra ner drastiskt på alla koldioxidutsläpp de närmaste 10 åren. Att då bygga ett nytt värmekraftverk för fem miljarder är självklart extremt dumt. Vi måste bryta gamla ovanor och byta spår precis som EU:s nya direktiv visar. Vi har inget val och författarnas huvudskäl är i korthet:

- Problemen med EU, ökande skatter för värmekraftverk och förbud mot handel av plast:
  - EU håller på att **lagstifta emot eldning av flis och sopor**, man vill att länderna i EU ska fungera som en cirkulär ekonomi
  - Sverige **höjer gradvist skatterna** på el och värme producerade i värmekraftverk
  - FN kommer att klassa plast som **giftigt avfall och kraftigt begränsa handel med plast**
- Problemen med luftföroreningar:
  - **9 miljoner människor dör varje år av luftföroreningar** i världen
  - 800 000 människor dör varje år av luftföroreningar i Europa
  - Luftföroreningar dödar fler människor än rökning
- Problemen med koldioxid och växthuseffekten:
  - **Kraftvärmeverk tillhör Sveriges största miljöbovar** (koldioxid) och att då investera 5 miljarder av skattebetalarnas pengar på en teknik som håller på att bli **fullständigt förlegad** är självklart mycket illa när vi måste göra allt för att dämpa ner den globala uppvärmningen
- Problemen med gifterna i deponin:
  - Lövsta deponi har ca **10 ggr mer gift än någon annan förgiftad plats i Stockholms län**, att riskera att detta sprids ut i vårt dricksvatten är extremt dumt
- Problemen med dricksvattnet i Stockholm:
  - Lövsta deponi är gigantisk och läcker gift, att köra med båtar som viftar upp bottensediment från en kontinuerligt läckande deponi **kan orsaka en stor miljökatastrof som förstör dricksvattnet för stora delar av Stockholms län**
- Problemen med brandrisken:
  - **Värmekraftverk brinner ofta men de är aldrig placerade nära bostadsområden eller en dricksvattentäkt som den föreslagna platsen i Lövsta är**
  - En brand på föreslagen plats kan orsaka både många direkta dödsfall och förstört dricksvatten
- Problemen med bränslet och askan/slagget:
  - Bränslet är packade sopor med plast och kan innehålla **mycket gifter**
  - Bränslet ska **transporteras** på båtar som smutsar ner luften
  - **Bränsleimport** från andra länder kommer **förbjudas av FN**
  - **Askan och slagget från bränslet är extremt giftigt** och måste långtidsförvaras i Norge, transporten dit går via extremt många stora bulkbilar som släpper ut dieselavgaser nära skolor längs vägen

- Problemen med transportererna:
  - **Transporterna med båt och bulkbil blir extremt många** (300-500 stora båtar fulla med bränsle per år och 25-50 stora bulkbilar per dag), de kommer att släppa ut koldioxid och gifter och belasta ett redan belastat vägnät hårt
- Problemen med att flytta Lövstabadet:
  - Föreslagen ny plats går inte enkelt att genomföra utan att bredda vägen i Kyrkhamns naturreservat samt skapa en stor parkeringsplats i anknytning till badet
  - Badet kommer att ligga längre bort
- Problemen med att flytta Lövsta Båtsällskap:
  - Föreslagen plats går inte enkelt att genomföra utan att bredda vägen i Kyrkhamns naturreservat samt skapa en stor parkeringsplats i anknytning till båtklubben
  - Båtklubben kommer att ligga längre bort
- Problemen med rekreationsområden och sjöisen:
  - **Rekreatiomsområdena runt värmekraftverket blir förfulat**, där finns nu ett nylagt motionsspår, kolonistugor, golfbana, skytteklubb, bana för radiostyrda bilar, promenadstigar, stall med hästridning mm
- Problemen med Kyrkhamns naturreservat:
  - **Stora förändringar i det nyblivna naturreservatet** kommer att krävas
- Problemen med närheten till bostadsområden:
  - Människor som bor nära det föreslagna området vill inte ha en 60 meter hög byggnad framför sig, de har ofta flyttat just hit ut för att de gillar naturen och vill inte bo i ett industriområde
- Problemen med flygplanen från Bromma:
  - Flygplanen från Bromma flygplats har flygvägar där de svänger in över naturreservatet i Kyrkhamn och partiklar i luften kan påverka säkerheten för dessa flygningar
- Problemen med opinionen:
  - **Tusentals människor i det föreslagna området vill inte ha ett värmekraftverk i Lövsta** och eftersom Sverige är demokratiskt måste man ta hänsyn till detta

Alternativa lösningar

Det är hög tid för Stockholm och Sverige att följa den hållbara cirkulära ekonomin. Framtiden är för nu under konstruktion. En ren framtid med minimalt med sopor, ren el, frisk luft och en välmående miljö är ett måste för att vi över huvud taget ska ha en framtid.

Sverige och Stockholms kommun bör:

- Införa källsortering på samma sätt som tex Kristianstads kommun har gjort
- Gå över till miljövänliga alternativ för att skapa värme och ren el med bergvärme, vindkraft och solceller
- Använda befintliga värmekraftverk (tex Hässelbyverket) under övergångsperioden mot den cirkulära ekonomin

Att placera ett värmekraftverk i ett:

- naturskyddsområde,
- strandskyddsområde och
- vattenskyddsområde (nära ett vattenverk i Stockholm)

är ingen bra väg mot framtiden. Inte heller kortsiktigt eftersom:

- EU är på väg att stifta lagar emot förbränning av sopor och pellets
- FN är på väg att stifta lagar emot handel av plastavfall

Sverige och Stockholms kommun bör ta initiativet och visa vägen mot en hållbar och frisk framtid. Stockholms kommun vill ju vara Sveriges bästa kommun även i framtiden.

Kim Hultén, verksamhetschef vid Sigtuna Stadsängar och Peter Sohlberg, projektchef på SigtunaHem, gillar tanken på kombinationen av olika tekniker för att lösa energibehovet i det nya området. Foto: Jennifer Glans.

PUBLICERAT 1 NOVEMBER, 2017

Fjärrvärmejätte valde bergvärme

Ibland möter fjärrvärmen ordentlig konkurrens. Till den nya stadsdelen i norra Sigtuna blev det istället en energilösning med solvärme och bergvärmepumpar. Det blev billigare, trots att det finns fjärrvärme i närområdet.

TEXT BJÖRN ÅSLUND

Under hösten har schaktmaskinerna bökat runt på åkermarken norr om Sigtuna. Stadsdelen Sigtuna Stadsängars slutmål är cirka 900 bostäder fördelat på villor, bostadsrätter och hyreshus. I slutet av 2018 ska de första hyresgästerna kunna känka in sina bohag. Höga ambitioner inom hållbarhet utmärker planerna, som drivs av exploateringsbolaget Sigtuna Stadsängar. Detta har också belönats med 2014 års Green Building Award för hållbar utveckling av ett nytt område.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur alternativa lösningar ser ut och vad de skulle medföra miljömässigt och ekonomiskt.

Problemen med EU, ökande skatter för värmekraftverk och förbud mot handel av plast

The screenshot shows the Zero Waste Europe website. The navigation bar includes links for 'WHAT IS ZERO WASTE?', 'BLOGS', 'LIBRARY', 'GET INVOLVED', 'WHAT WE DO', 'ABOUT', and 'CONTACT US', along with a 'DONATE' button and a search icon. The article is dated 14/02/2019 and is categorized under 'Circular Economy'. The main headline is 'European Parliament steps forward to stop burning EU funds', with a sub-headline: 'REGI committee redirects investment from obsolete technologies to waste prevention and recycling - but only in mainland Europe'. Below the text is a photograph of two industrial smokestacks emitting thick white plumes of smoke against a cloudy sky. At the bottom of the article, there is a 'Press Contact' section for Janek Vahk, Development and Policy Coordinator at Zero Waste Europe, with contact information: janek@zerowasteurope.eu | +32 (0) 2 73 62 091. A small note at the bottom left says 'Öppna "https://zerowasteurope.eu/contact/" i en ny flik'.

EU har deklarerat att man ska införa lagar som förbjuder eldning av flis och sopor:

Today the Regional Development committee of the European Parliament (REGI) stood up for a circular economy, by voting to cut EU subsidies to waste disposal and incineration facilities [1].

Excluding financial support to these obsolete technologies within the Cohesion Fund post-2020 will allow to free resources to support waste prevention, reuse and recycling, and help Member States to meet the 2035 circular economy targets.

Janek Vahk, Development and Policy Coordinator at Zero Waste Europe, said: "This is a significant step towards a more efficient use of resources, which will bring substantial net savings for businesses, public authorities and consumers, while creating jobs and reducing greenhouse gas emissions" [2].

However, Zero Waste Europe is concerned about the exemptions allowing to subsidise waste burning plants in Europe's peripheral regions, which could result in

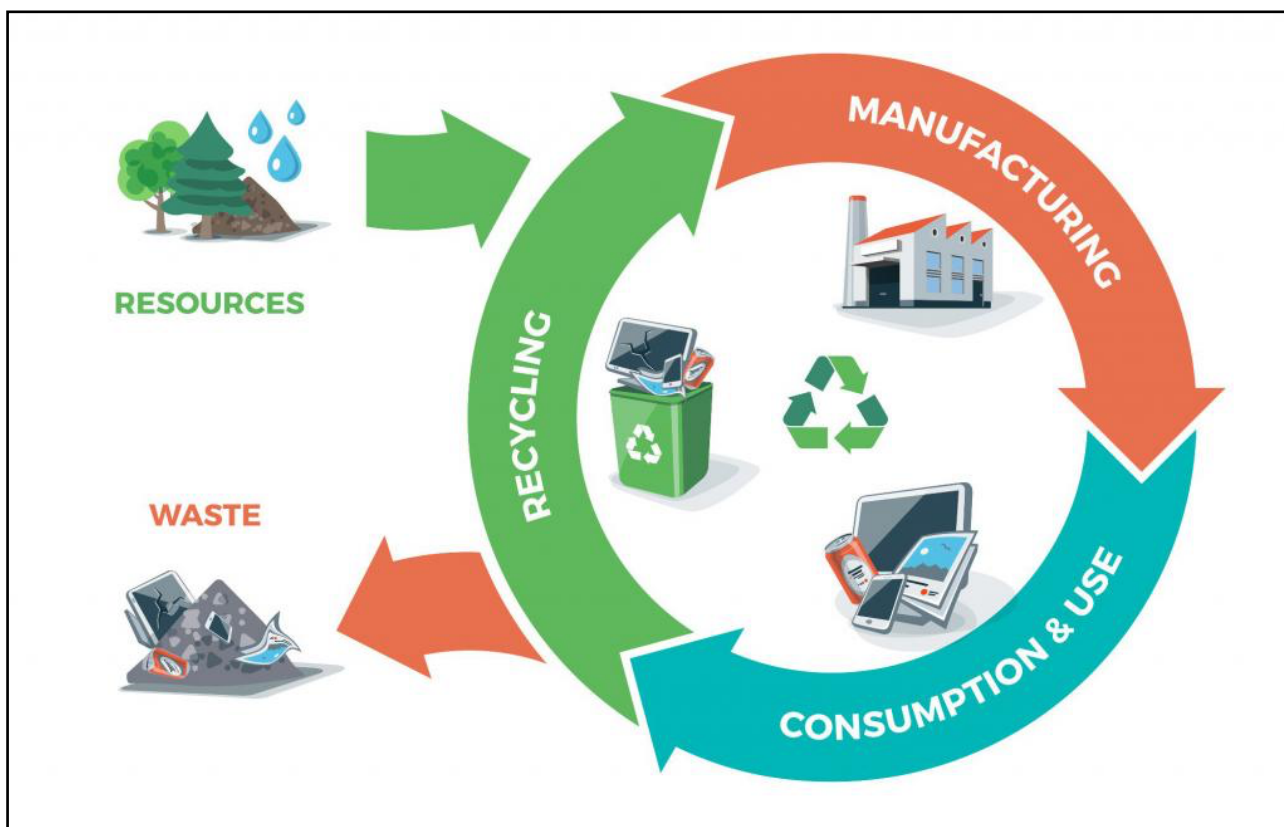
an enormous financial burden on those already economically restrained communities, and interfere with their recycling objectives [3].

Vahk said: “Nothing prevents these regions from achieving ambitious waste reduction and recycling targets [4] – but waste incineration can slow them down. Why would we promote in our islands the same antiquated technologies that we phasing out in mainland Europe?”.

Zero Waste Europe calls on the European Parliament’s plenary to confirm the exclusion of waste disposal and incineration practices from the scope of the Cohesion Fund, and to strengthen the proposal by removing unjustified exemptions.

<https://zerowasteurope.eu/2019/02/european-parliament-steps-forward-to-stop-burning-eu-funds/>

EU går mot en cirkulär ekonomi där man ska återvinna det mesta och planen kallas ”Zero Waste Europe” (ZWE). När man eldar sopor så blir återvinningen lidande. Att då satsa 5 miljarder på ett nytt kraftvärmeverk är, minst sagt, dumt. Samtliga kraftvärmeverk i Sverige kommer att stängas inom en 10-årsperiod och man kommer att vara tvungen att återvinna mer och slänga mindre.

I en övergångsperiod så är det självklart bästa alternativet att fortsätta använda de kraftvärmeverk man har nu när hela Europa går mot den cirkulära ekonomin som EU beslutat om.

En tydlig indikation på detta är att skatterna för värme och elproduktion nyligen har gått upp i Sverige och troligtvis kommer att fortsätta gå upp för att få ner utsläppen av koldioxid och gifter:

”Det finns fler varningar. Elnätsbolaget Ellevio [varnar](#) för att den påbörjade tunnelbaneutbyggnaden i Stockholm hotas av elkrisen. Enligt Ellevio beror det på att Stockholm Exergi, ägt av Fortum och Stockholms stad, har beslutat att av skatteskäl minimera elproduktionen i sitt kraftvärmeverk.

Även ett nytt reningsverk och biltunneln Förbifart Stockholm kan drabbas.

Energiminister Anders Ygeman har hittills avfärdat varningarna, och förklarar att regeringen inte tänker ändra sig om skatten på kraftvärme.”

https://www.di.se/ledare/ygeman-pa-vag-att-slacka-ned-sverige/?fbclid=IwAR3byCq_i5eLv-Hkv4il6E-OW3_Sj-B74DrbUjO5bvnJOSJEJ0VFZ1-cb9g# =

Då är det totalt bortkastade pengar att satsa 5 miljarder på denna föråldrade teknik. Använd istället pengarna på miljövänliga alternativ.

Till detta kom nyligen en rapport att FN snart kommer att förbjuda handel med plast-sopor:

UN lists plastic as hazardous waste, votes to control international trade

”On May 10, 187 countries voted to list plastic as hazardous waste and tighten control over its international trade. The governing agreement, the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal dictates legally binding standards for importing and exporting toxic materials. For the first time ever, the agreement now includes plastic, with the exception of PE, PP and PET plastics.”

https://inhabitat.com/un-lists-plastic-as-hazardous-waste-votes-to-control-international-trade/?fbclid=IwAR0t7_ypMrQztL1zPRABj4b-dH_GqT9x3TCVqQC67Esj1dfE9d57XYXD9fU

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas. Ingen diskussion alls förs om framtiden för uppvärmning och elkraft förs fast det numera är ytterst aktuellt.

Referenser och vidareläsning

- European Parliament steps forward to stop burning EU funds: <https://zerowasteurope.eu/2019/02/european-parliament-steps-forward-to-stop-burning-eu-funds/>
- Sverige importerar miljoner ton avfall som eldas upp: <https://www.nyteknik.se/miljo/sverige-importerar-miljoner-ton-avfall-som-eldas-upp-6936968>
- Ygeman hoppas på nollutsläpp: <https://www.nyteknik.se/miljo/ygeman-hoppas-pa-nollutslapp-6950312>
- Ygeman på väg att släcka ned Sverige: https://www.di.se/ledare/ygeman-pa-vag-att-slacka-ned-sverige/?fbclid=IwAR3byCq_i5eLv-Hkv4il6E-OW3_Sj-B74DrbUjO5bvnJOSJEJ0VFZ1-cb9g# =
- Bill Gates fond investerar stort i svensk energiteknik: <https://www.nyteknik.se/startup/33-listan/bill-gates-fond-investerar-stort-i-svensk-energiteknik-6950304>
- Regeringens klimatpolitik når inte målen: ”Det är allvarligt”: <https://www.nyteknik.se/miljo/regeringens-klimatpolitik-nar-inte-malen-det-ar-allvarligt-6952389>

- Stockholms värmeverk är riktiga klimatbovar – och utsläppen ökar: <https://mitti.se/nyheter/varmeverkens-koldioxidutslapp-okar/>
- Världens sista kolkraftverk byggs snart: <https://www.nyteknik.se/energi/varldens-sista-kolkraftverk-byggs-snart-6958863>
- UN lists plastic as hazardous waste, votes to control international trade: https://inhabitat.com/un-lists-plastic-as-hazardous-waste-votes-to-control-international-trade/?fbclid=IwAR0t7_ypMrQztL1zPRABj4b-dH_GqT9x3TCVqQC67Esj1dfE9d57XYXD9fU

Problemen med luftföroreningar

I en artikel i NewScientist presenterades forskningen kring luftföroreningar:

”Does air pollution really kill nearly 800,000 people in Europe and 9 million worldwide every year? That’s the apparent conclusion of a study claiming that air pollution causes 800,000 “extra” deaths in Europe each year, which is double previous estimates.

However, the figures don’t mean that 9 million people dropped dead solely because of air pollution. Rather, they are a way of representing the harm done by air pollution.

The study suggests air pollution is a bigger killer than smoking, which using the same method is estimated to cause 7 million extra deaths worldwide each year.”

<https://www.newscientist.com/article/2196238-does-air-pollution-really-kill-nearly-9-million-people-each-year/>

När man förbränner sopor så är det meningen att temperaturen ska vara så hög att farliga gifter bryts ner. Det har vid mätningar visat sig att detta ofta inte stämmer, det är mycket mer gifter än man trodde från början, detta har mätningar visat även vid stora kraftvärmeverk, ingen aktör vill tex numera vill utföra kontinuerliga mätningar.

Naturskyddsföreningen menar att vi betalar ett mycket högt pris för vår förbränning av andras och egna sopor:

”Vid förbränning av sopor kan bland annat cancerframkallande dioxiner och furaner bildas.

Dioxiner och furaner är svårnedbrytbara och finns därför kvar i naturen under lång tid. Gifterna är cancerframkallande och hormonstörande och påverkar arvsmassan, tillväxten och fertiliteten hos djur och människor. Exakt hur stora utsläppen från den stadigt ökande sopförbränningen är i dag vet ingen.”

<https://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/2016-3/hogt-miljopris-sopimport>

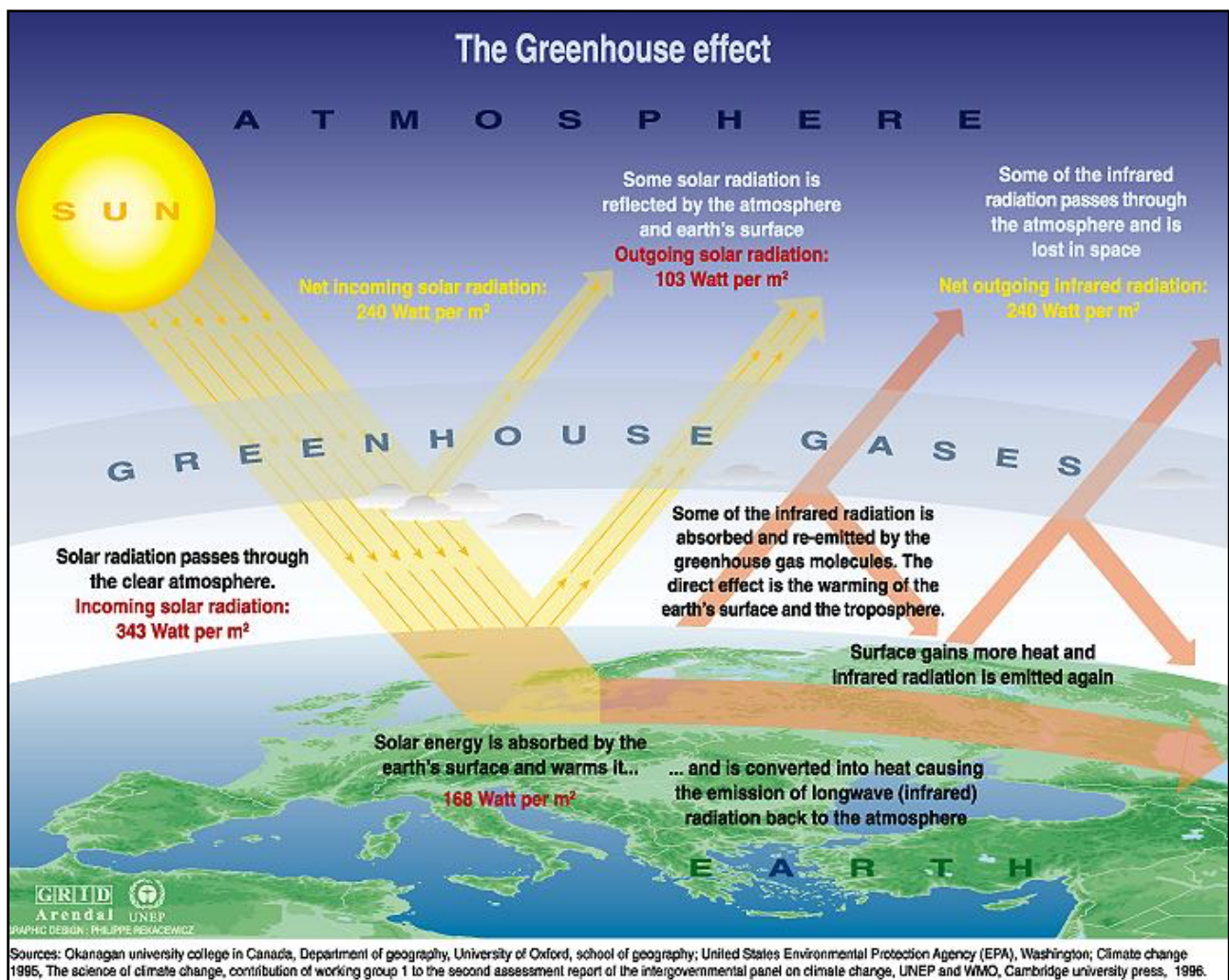
Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Does air pollution really kill nearly 9 million people each year?: <https://www.newscientist.com/article/2196238-does-air-pollution-really-kill-nearly-9-million-people-each-year/>
- Förbränningsanläggningar för energiproduktion inklusive
- rökgaskondensering: <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-8196-9.pdf>
- Högt miljöpris för sopimport: <https://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/2016-3/hogt-miljopris-sopimport>

Problemen med koldioxid och växthuseffekten

När man eldar flis och sopor så har det visat sig att man källsorterar mindre. Plast i sopor kommer från fossila källor och är likställt med att elda bensin och olja. I andra moderna länder som tex Japan har det visat sig att källsorteringen ökar när man förbjuder sopeldning:

- Japan's garbage disposal minimisation projects | ABC News: <https://www.youtube.com/watch?v=7T2KwNjYisM&feature=youtu.be>

Man hävdar att stora förbränningsugnar förstör gifter som dioxiner mm men vid mätningar vid kraftvärmeverk i Sverige har detta visat sig vara falskt. Numera vill ingen kraftvärmeverk i Sverige mäta vad de släpper ut kontinuerligt och mätningar görs ytterst sällan och bara vid tvång.

Kraftvärmeverk i Sverige tillhör de värsta miljöbovarna i Sverige och dessa måste urfasas och ersättas med:

- Källsortering av sopor för återvinning
- Moderna miljövänliga tekniker för kraftproduktion (bergvärme, solenergi, vindkraft osv)

Hur skulle det se ut om alla villaägare gick tillbaks till eldning och eldade sopor för sin uppvärmning och elproduktion istället för att förlita sig till ren el och luft- och/eller bergvärmepumpar?

”Utsläppen från avfallssektorn ökar kraftigt och utgör nu cirka 5 procent av Sveriges totala utsläpp. Men diskussionen om hur sektorns klimatpåverkan ska minska har inte ökat i takt med utsläppen. Ska avfallsbranschen bli sist ut med att reducera sina koldioxidutsläpp till noll?”

<https://www.nyteknik.se/opinion/plastforbranning-ger-avfallssektorn-klimatproblem-6827166>

Transporter via båt och bil producerar mycket koldioxid.

”Importerade plastsopor eldas upp trots kritik

Norska och brittiska sopor väller in över Sverige. Vi importerar hela 1,3 miljoner ton avfall för att elda med. Men sopimporten får hård kritik – plasten ska återvinnas i stället för att eldas, tycker Naturskyddsföreningen.”

<https://www.svd.se/sopimporten-kritiserar--plast-ska-inte-eldas>

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Japan's garbage disposal minimisation projects | ABC News: <https://www.youtube.com/watch?v=7T2KwNjYisM&feature=youtu.be>
- Forskare larmar: Klimatkaos närmare än väntat: <https://www.nyteknik.se/miljo/forskare-larmar-klimatkaos-narmare-an-vantat-6947211>
- Importerade plastsopor eldas upp trots kritik: <https://www.svd.se/sopimporten-kritiserar--plast-ska-inte-eldas>
- Plastförbränning ger avfallssektorn klimatproblem: <https://www.nyteknik.se/opinion/plastforbranning-ger-avfallssektorn-klimatproblem-6827166>
- Svenska klimatutsläppen minskar inte: <https://www.nyteknik.se/miljo/svenska-klimatutslappen-minskar-inte-6958121>
- Bill Nye om lösningarna på klimathotet: ”Ingenting är gratis, era idioter”: <https://www.nyteknik.se/miljo/bill-nye-om-losningarna-pa-klimathotet-ingenting-ar-gratis-era-idioter-6958556>

Problemen med gifterna i deponin

Vattenområdet utanför Lövsta ingår i Östra Mälaren Vattenskyddsområde. Lövsta ligger:

- Uppströms ca 6,5 km från Lovö vattenverk
- Nerströms ca x 4 från Görvälns vattenverk

Vattenområdet utanför Lövsta har av Länsstyrelsen klassats som:

- Mycket stor risk!

när det gäller miljöpåverkan.

Sedan slutet av 1800-talet har Stockholms stad lagrat och förbränt avfall i Lövsta. Man har grävt ner både rena sopor och askan/slagg från förbrända sopor. Det har skapat en helt ny strandlinje. Där är nu mycket giftigt, det är den i särklass giftigaste platsen i Stockholms län med vissa värden ca 10 ggr högre än näst giftigaste platsen i Stockholms län. Man har försökt avgränsa gifterna från omgivningen genom att:

- Bygga en stor och 25-30 meter djup vall av sprängsten (1960-1970)
- Täckt över soptipporna i tätskikt (enbart på ytan, kontakten med vatten osv kvarstår) (2000-2008)

Sprängstensvallens utsida sluttar brant (35-40 grader) och har rasat i omgångar, ett av rasen var stort. Gifter läcker ut i Mälaren och hela bottenområdet 50-250 m ut från vällen är förorenat av detta giftiga avfall:

- Aska
- Slagg
- Obehandlade sopor
- Sjunkna pråmar

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har undersökt Mälarens botten utanför Lövsta gamla soptipp i Hässelby och då uppmättes bland annat mycket höga halter av:

- Kadmium
- Koppar
- Kvicksilver
- Bly
- Zink

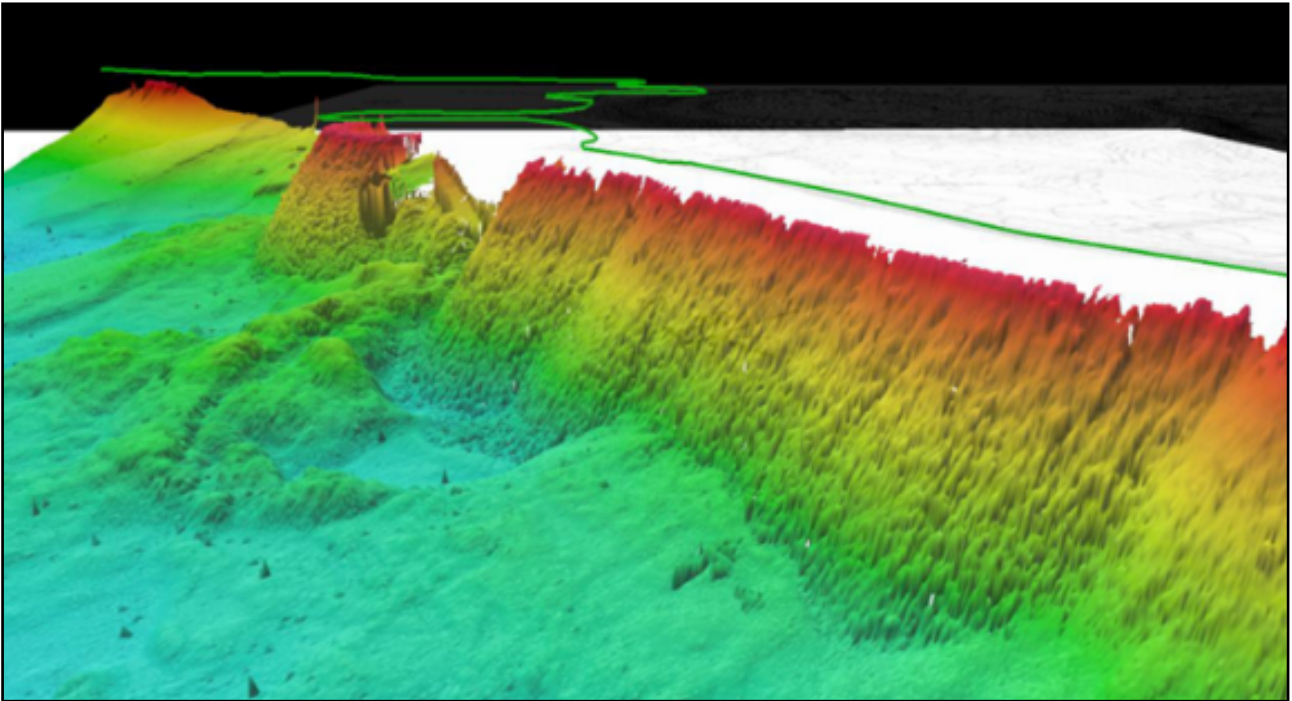
Även mycket farliga organiska miljögifter fanns i mycket höga halter:

- PCB
- HCB
- HCH
- Klordaner
- DDT

Undersökningarna visar att det läcker mindre nu än när soptippen var aktiv men framför allt att det:

- Fortfarande läcker ut mycket gift (se bilden nedan rödare färg betyder mer mycket farligt gift)

Om stora båtar kör förbi här så kan gifterna röras upp och spridas vidare i Mälaren och till slut nå stora delar av dricksvattnet i Stockholm. Det räcker inte med att muddra lite på botten och bygga lite extra vallar. Hela området måste saneras fullständigt. Naturskyddsföreningen skriver:

”Spridning av förorenat sediment i samband med båttransport och propellerrörelser kan inte uteslutas även om åtgärder som muddring och täckande av delar av botten genomförs. Grundstötningar och därmed följande utsläpp är en annan osäkerhet som ökar, samt övriga utsläpp från fartyg. Det finns uppgifter om att inte alla fartyg följer de bestämmelser som finns om utsläpp, inklusive att de använder otillåten högsvavligt bränsle.”

Stockholm Energi har medgivit att det finns omfattande mycket farligt gift över ett mycket stort område och att detta måste saneras innan man kan bygga där. Hur ska detta gå till i detalj? Vatten tar sig fram överallt till slut och med ett så stort område med två väldigt stora berg/kullar och några mindre som är fulla giftigt avfall så måste man gräva allt detta fullständigt för sanering. Man kan givetvis inte bara sanera lite i kanten på området eftersom vatten tar sig runt det till slut. Detta är troligtvis både mycket riskabelt och mycket kostsamt och man riskerar dricksvattnet i hela Stockholm under en sådan process.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

- LstAB Länskarta Stockholms län: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=d1b3761e5e944f129a698acc7e7ed183>
- Undersökningar av Mälarens botten utanför Lövsta, SGU 2012: http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/vp/mal/SGU_2012_sedimentrapport_Lovsta.pdf
- Undersökningar av Mälarens botten utanför Lövsta gamla deponiområde, Hässelby, Stockholms kommun: http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/vp/mal/SGU_2012_sedimentrapport_Lovsta.pdf
- Markanvisning för energiproduktionsanläggning, Exploateringskontoret, Tjänsteutlåtande Dnr E2018-01106, 2018-04-11 (Sida 2, 3, 4 & 12): <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1931359>
- Underlag för samråd, Stockholm Exergi, Lövsta, tillstånd enligt miljöbalken, 2018: <https://www.stockholmexergi.se/content/uploads/2018/12/Samradsunderlag-avgransningssamrad-Lovsta-kraftvarmeverk.pdf>
- Deldom i Mark & Miljodomstolen i Nacka 2011-11-18 (Sid 17): <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=96744>
- Sluttäckning av Lövstatippen: <http://miljobarometern.stockholm.se/vatten/sjoar/gorvaln/sluttackning-av-lovstatippen/>
- Länsstyrelsen Stockholm, Östra Mälarens vattenskyddsområde, Skyddsföreskrifter: https://www.norrwater.se/contentassets/11b56266f1fe4d3b9855c658bc654200/lst_foreskrifter.pdf
- Vatten- och sedimentundersökningar i östra Mälaren 2012: <http://docplayer.se/15386439-Vatten-och-sedimentundersokningar-i-ostra-malaren-2012.html>
- Undersökningar i Östra Mälaren till och med 2016: http://www.stockholmwaterandwaste.se/globalassets/pdf1/rapporter/vattenvard/malaren/undersokningar_i_ostra_malaren_till_och_med_2016.pdf
- Hydromodellering Mälaren Slutrapport: <https://www.sjofartsverket.se/pages/50442/5-Rapport.pdf>
- Riskklassning av nedlagda deponier: <http://avfallsplan.sorab.se/Upload/documents/SORAB%20riskklassning%20nedlagda%20deponier.pdf>
- Giftiga sopor under gräsmattorna: <https://www.svd.se/giftiga-sopor-under-grasmattorna>
- Nedlagda soptippar ett slumrande miljöhot: <https://www.skd.se/2011/12/30/nedlagda-soptippar-ett-slumrande-miljohot/>
- Tufft jobb sanera giftigaste soptippen: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6814933>
- Kemiska bryggaren renar jord från tungmetaller: <https://www.nyteknik.se/miljo/kemiska-bryggaren-renar-jord-fran-tungmetaller-6961218>

Problemen med dricksvattnet i Stockholm

Vattenområdet utanför Lövsta har av Länsstyrelsen klassats som "Mycket stor risk" när det gäller miljöpåverkan. Vattenområdet utanför Lövsta ingår i Östra Mälaren Vattenskyddsområde. När statsminister Stefan Löfven läste upp regeringsförklaringen påtalade han vikten av rent vatten:

"Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas."

<https://www.expressen.se/debatt/dricksvattnet-i-sverige-ar-hotat-fran-flera-hall/>

Det var en viktig och hoppningivande markering eftersom vi står inför betydande problem.

Några kilometer västerut från Lövsta ligger Görvälns vattenverk:

"I dag är Görvälnverket ett av Sveriges modernaste vattenverk och vattnet som produceras är ett av Sveriges bästa dricksvatten. Kvaliteten är minst lika hög, och i många fall högre, än den som gäller för vatten som köps på flaska.^[1] Under 2008 producerades 43,4 miljoner kubikmeter dricksvatten i Görvälnverket, som levereras till ungefär en halv miljon människor."

https://sv.wikipedia.org/wiki/Görvälns_vattenverk

Men det är inte bara Görvälns vattenverk som ligger nära. Lovö vattenverk ligger nerströms ca 6,5 km från Lövsta:

Lovö vattenverk är ett vattenverk, beläget vid Mörbyfjärden i Östra Mälaren på nordvästra sidan av Lovön i Ekerö kommun. Verket invigdes 1933.

År 2002 försörjde Lovö vattenverk 40 procent av Storstockholms norra region med dricksvatten. Råvattnet hämtades från Mörbyfjärden på 5, 10 och 23 meters djup. Dygnskapaciteten låg vid 275 000 kubikmeter och den normala produktionen ligger vid 133 000 kubikmeter per dygn.[1] Anläggningen drivs av Stockholm Vatten.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Lovö_vattenverk

Totalt är alltså dricksvattnet hotat för nästan hela Stockholm. Det vore en enorm katastrof om vattnet blev förgiftat.

Personal på dessa vattenverk vill således inte att Stockholm Energi ska bygga något värmekraftverk i Lövsta eftersom gifterna som finns där riskerar att komma in i vattnet vid vattenverken. Vid byggandet av värmekraftverket och dess hamn kan gifterna ökas och även vid de många båttransporterna till och från värmekraftverket kan bottensedimentet med gifterna vispas upp och på så sätt spridas över ett stort område.

En professor i marinekologi anser att den planerade platsen för värmekraftverket är extremt olämplig:

”Nu ger en rapport från Ingemar Cato, professor emeritus i maringeologi, ytterligare bränsle åt motståndet, [rapporterar P4 Stockholm](#). Där slås fast platsen för det planerade Lövstaverket är mycket olämplig, eftersom både marken och sjöbotten utanför är full av föroreningar.”

<https://mitti.se/nyheter/marinexpert-lovstaverket-olamplig/?omrade=vasterort>

Som svar på detta säger Stockholms miljöborgarråd Katarina Luhr (MP) till P4 Stockholm att hon tar rapporten på allvar, och att nya provtagningar pågår:

”Jag utesluter inte att man på vissa ställen måste muddra och ta bort saker, säger hon.”

Självklart kan man inte bara muddra bort det som läckt ut från deponierna utan måste sanera källan till hela läckaget. Annars kommer ju nya gifter läcka ut ovanpå den muddrade ytan och då är det samma risker för dricksvattnet som det var innan muddringen. Att sanera så stora soptippar fullständigt kommer troligtvis att bli en mycket hög kostnad.

Vidare säger professor Cato:

”Nivåerna av tungmetallerna kadmium, koppar, kvicksilver, bly och zink är bland de högsta i hela landet, visar mätningarna, som gjordes på uppdrag av Sveriges geologiska undersökningar.

Dessutom finns höga halter av miljögifterna PCB och DDT i bottensedimentet. Giftet riskerar att rivas upp av fartygspropellrar, vilket skulle vara förödande för Mälaren där stockholmarna tar sitt dricksvatten.

– Det är en mycket olämplig plats för trafik med lastbåtar, säger Ingemar Cato.”

<https://mitti.se/nyheter/marinexpert-lovstaverket-olamplig/?omrade=vasterort>

Även kommunalrådet i Järfälla anser att det är dumt att bygga ett kraftvärmeverk i Lövsta:

”DEBATT: Bygg inte kraftvärmeverk nära Görvälns vatten

Planen på att bygga ett kraftvärmeverk i Lövsta får Centerpartiet i Järfälla kommun att reagera. "Det är oacceptabelt och ansvarslöst", skriver kommunalråd Aphram Melki i en debattartikel.

2008 blev vattenområdet kring Görvålverket ett vattenskyddsområde. Sedan 2016 blev det ett riksintresse. Detta innebär att Görvålverket skulle få ett förstärkt skydd och att dricksvattenkvaliteten skulle säkras för framtiden. Trots det ligger det idag ett förslag från Stockholms stad att bygga ett kraftvärmeverk med tillhörande kaj i Lövsta, cirka fyra kilometer från intaget av vatten.”

https://www.stockholmdirekt.se/debatt/debatt-bygg-inte-kraftvarmeverk-nara-gorvalns-vatten/repstfg!ByhxlJpmqrog8!ApD9YfzQ/?fbclid=IwAR3dR9odEx0c4szQlliqw9mCkYJEqS_0-zuRpxbyZP8HAmxYubcm9wvXb5s

EU:s nya dricksvattendirektiv kommer att ersätta ett äldre direktiv från 1983 och innehåller flera nyheter, bland annat skärpta bestämmelser om dricksvattenkvalitet och ökad tillgång till dricksvatten, förbättrad information till allmänheten samt nya regler för material i kontakt med dricksvatten.

En viktig förändring är att hela försörjningskedjan från vattentäkt till kran knyts samman på ett tydligare sätt än tidigare. Det innebär ett större fokus på att förebygga och hantera risker som kan påverka dricksvattenkvaliteten och dricksvattenförsörjningen redan i avrinningsområdet. Den information om vattenkvaliteten som tas fram på avrinningsområdesnivå och för enskilda vattenförekomster inom vattenförvaltningen kommer utgöra ett viktigt underlag i dricksvattenproducenternas arbete med att identifiera och förebygga risker för dricksvattenförsörjningen. På så sätt närmar sig de båda direktiven varandra, ramdirektivet för vatten – som syftar till att skydda och förbättra EU:s alla vattenresurser och dricksvattendirektivet – som ska skydda människors hälsa.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Kritik mot Lövstaverket: "Kan riskera dricksvattnet": <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/kritik-mot-lovstaverket-kan-riskera-dricksvattnet/repstcd!UGoRKKu4RHmqh8RK4rPsQg/>
- Äventyra inte dricksvattnet för tusentals invånare: <https://www.pressreader.com>
- Marinexpert dömer ut Lövstaverket: Hotar dricksvattnet i Mälaren: <https://mitti.se/nyheter/marinexpert-lovstaverket-olamplig/?omrade=vasterort>
- Nytt värmeverk kan hota Mälarens dricksvatten: <https://mitti.se/nyheter/kritik-varmeverket-dricksvattnet/>
- Det oskyddade dricksvattnet: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1316&artikel=7183542>

- Rent vatten blir kommunernas ansvar: <http://www.sverigesnatur.org/aktuellt/ratten-till-rent-vatten/>
- LTU utvecklar en metod för att sanera världsproblemet: <https://www.nyteknik.se/innovation/ltu-utvecklar-en-metod-for-att-sanera-varldsproblemet-6960971>
- Dricksvattnet i Sverige är hotat från flera håll: <https://www.expressen.se/debatt/dricksvattnet-i-sverige-ar-hotat-fran-flera-hall/>
- Följder av Weserdomen i svensk rättstillämpning: <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/publikationer/publikationer/2016-11-23-foljder-av-weserdomen-i-svensk-rattstillampning.html>
- DEBATT: Bygg inte kraftvärmeverk nära Görvälns vatten: https://www.stockholmdirekt.se/debatt/debatt-bygg-inte-kraftvarmeverk-nara-gorvalns-vatten/repstfg!ByhxlJpmqrog8lApD9YfzQ/?fbclid=IwAR3dR9odEx0c4szQlliqw9mCkYJEqS_0-zuRpxbyZP8HAmxYubcm9wvXb5s
- EU:s nya dricksvattendirektiv godkänt, <https://www.havochvatten.se/arkiv/aktuellt/2020-10-26-eus-nya-dricksvattendirektiv-godkant.html?fbclid=IwAR0ItnzVK4WL1PNQ84fEAeoM3emulk8NVbNbr-85n7LxSsLZiu4lj7vEd5l>
- Groundwater - Current legislative framework, <https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/groundwater/framework.htm>

Problemen med brandrisken

Vad händer om ett kraftvärmeverk börjar brinna? Att placera ett kraftvärmeverk så nära bebyggelse medför en direkt fara för människors liv:

- Brand på kraftvärmeverk i Mariestad: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/8wkjlQ/kraftig-brand-i-kraftvarmeverk-fullt-utvecklad>
- Stor brand på kraftvärmeverk i Örebro: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kam66X/stor-brand-pa-kraftvarmeverk-i-orebro>
- Brand på kraftvärmeverk i Västerås: <https://www.expressen.se/nyheter/brinner-pa-kraftvarmeverk-polis-och-raddningstjanst-larmade-/>
- Brand i Köping – allmänheten varnas: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/brand-i-koping-allmanheten-varnas/>
- Kritik mot planerat kraftvärmeverk: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/kritik-mot-planerat-kraftvarmeverk>

Detta är bara ett litet axplock och notera att inga bostadsområden låg i direkt anslutning till dessa kraftvärmeverk, det är mycket ovanligt.

Notera att inte bara människorna i Hässelbys Villastad är hotade av en brand utan även skogen i Kyrkhamns naturreservat. I anknytning till denna skog ligger bebyggelsen i Viksjö.

Notera även att det kan ta månader att släcka en brand av denna typ och att det ofta förgiftar marken i närheten. Att man då har ett kraftvärmeverk precis bredvid Mälaren några kilometer ifrån två stora vattenverk betyder att en brand kan medföra att vattnet i Mälaren förgiftas vilket självklart är en katastrof i sig.

INFERNO ● Fire engulfs Sainsbury as firman bravely try to halt the blaze ripping through the store

Man måste även tänka på alla metangaser som kommer från en gammal soptipp när man bygger något i närheten. I Chichester i England så byggde man ett köpcenter på en gammal soptipp och allting antändes av metangaser och brann ner 1993:

- Chichester Sainsbury Fire (1993): <https://www.youtube.com/watch?v=pjiPWI2ehmc&fbclid=IwAR38HFN-oAh8XxbnrABNJvwVQTbT4DUq6RkJmdmpi09SVqyGNF1tZyzyLFw>
- The day fire destroyed a supermarket: <https://www.portsmouth.co.uk/lifestyle/heritage/the-day-fire-destroyed-a-supermarket-1-2950235?fbclid=IwAR3NmzZLDi7ZBYiAaf64ktrQ38jehTEjh5S7tTxB5SfC3PvrdblLh9qgr3s>

Hur är det då med ett värmekraftverk som eldar med hög temperatur dygnet runt? Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Brand på kraftvärmeverk i Mariestad: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/8wkjlQ/kraftig-brand-i-kraftvarmeverk-fullt-utvecklad>
- Stor brand på kraftvärmeverk i Örebro: <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kam66X/stor-brand-pa-kraftvarmeverk-i-orebro>
- Brand på kraftvärmeverk i Västerås: <https://www.expressen.se/nyheter/brinner-pa-kraftvarmeverk-polis-och-raddningstjanst-larmade-/>
- Brand i Köping – allmänheten varnas: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/brand-i-koping-allmanheten-varnas/>
- Kritik mot planerat kraftvärmeverk: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/kritik-mot-planerat-kraftvarmeverk>

/ STOCKHOLM

Det brinner i sophögar på en avfallsanläggning i Upplands-Bro. Foto: Brottsplats Sthlm

Sopbrand i Upplands-Bro

Publicerad 5 oktober 2019

Det brinner i sophögar på en avfallsanläggning i Upplands-Bro sedan i natt. Det är oklart när branden kan vara släckt.

Vid tre-tiden på lördagsmorgonen startade en brand i sophögar på en soptipp i Upplands-Bro. Klockan 09.30 var branden ännu inte släckt.

– Det brinner på bra. Vi har åtta enheter på plats. Det brinner inom området men bara i sophögar, säger Tomas Lindberg, ledningsoperatör på Storstockholms brandförsvär.

- The day fire destroyed a supermarket: <https://www.portsmouth.co.uk/lifestyle/heritage/the-day-fire-destroyed-a-supermarket-1-2950235?fbclid=IwAR3NmzZLDi7ZBYiAaf64ktrQ38jehTEjh5S7tTxB5SfC3PvrdgbLh9qgr3s>

Problemen med bränslet och askan/slagget

Boende nära en hamn i Wales i Storbritannien klagade på luktproblemen i förbindelse med lastning av RDF-balar som skulle till Sverige.

Det föreslagna kraftvärmeverket i Lövsta kommer att:

- Elda upp 700 000 ton sopor per år
- Skapa 105 000 - 140 000 ton mycket giftig miljöfarlig aska per år

Soporna kallas för RDF:

- Avfallsbaserat bränsle
- Det finns ingen etablerad standard
- Importerade till stor del från Norge, Storbritannien och Irland
- Ger väldigt mycket aska/slagg som är klassat som miljöfarligt avfall
- Ger, för tillfället, extremt låga bränslekostnader

Professor Göran Finnveden säger i Ny Teknik 13 mars 2017:

”Risken finns alltså att avfallsförbränningen blir en klimatpolitisk gökunge som äter upp utsläppsutrymmet för andra sektorer. Eftersom avfallsbranschen själv inte verkar ha några strategier är det nu viktigt att andra samhällsaktörer, inklusive politiker på nationell och kommunal nivå, agerar för att även avfallssektorn ska kunna minska sina utsläpp av växthusgaser.”

Ett av de stora problemen med avfallsbränslet är när det ska transporteras och lossas:

RDF-bränslet som är packat med plastfilm är något lättare att hantera men kan gå sönder i transporten och kräver därför rigorösa bestämmelser för den personal

som ska hantera den. För omgivningen så är det nog lukt som är det mest besvärande, men hanteringen drar också till sig skadedjur. Lokala miljömyndigheter brukar därför kräva att hanteringen ska ske så långt från bostäder som möjligt.

Naturskyddsföreningen säger:

”Och trots att tekniken för att rena avgaserna hela tiden blir bättre leder sopeldningen till utsläpp av koldioxid och miljöfarliga ämnen. Vid förbränning av sopor kan bland annat cancerframkallande dioxiner och furaner bildas. Dioxiner och furaner är svårnedbrytbara och finns därför kvar i naturen under lång tid. Gifterna är cancerframkallande och hormonstörande och påverkar arvsmassan, tillväxten och fertiliteten hos djur och människor. Exakt hur stora utsläppen från den stadigt ökande sopförbränningen är i dag vet ingen.”

Avfallet som exporteras till Sverige har olika ursprung och har genomgått olika typer av behandling innan export. Avfallet kommer både från hushåll och från verksamheter och har källsorterats i varierande utsträckning. Avfallet som exporteras är således en komplex blandning av avfall som hanterats på olika sätt.

Även om man så gott det går sorterat bort brännbara och giftiga sopor (exempelvis batterier) så blir det väldigt mycket aska/slagg och restprodukter kvar. Cirka 15 – 20% återstår efter förbränningen och består till ungefär lika delar flygaska och bottenslagg. Flygaskan är känd för att ge mer problem än bottenslaggen och räknas som miljöfarligt avfall. De miljöfarliga delarna måste deponeras i till exempel gamla gruvor. Ibland är resterna så farliga att de måste kapslas in eller destrueras.

Användning av avfall som bränsle är för nuvarande lönsamt (men håller på att ändras med nya högre skatter och förbud osv), men är inte en hållbar lösning för

kraftvärmeproduktion. Det innebär även stora risker för miljön och människor som befinner sig i närheten av en sådan verksamhet.

Ibland är den giftiga askan/slagget svår att bli av med:

”Giftig aska dumpas på allmän soptipp

Publicerad 10 juni 2015

SVT Nyheter kan i dag avslöja en miljöskandal i spåren av det importerade avfallet. Ett kraftvärmeverk har vräkt ut tiotusentals ton miljöfarlig aska som ickefarligt avfall på den kommunala soptippen i Lidköping.”

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/giftig-aska-dumpas-pa-allman-soptipp>

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Markanvisning för energiproduktionsanläggning inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Hässelby Villastad till Stockholm Exergi AB samt avtal om att avveckla Hässelbyverket och bygga bostäder på denna mark i Hässelby Strand. Inriktningsbeslut: <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1931359>
- Högdalenverket uppgraderas för att säkra Stockholms energiåtervinning: <https://www.stockholmexergi.se/nyheter/hogdalenverket-uppgraderas-for-att-sakra-stockholms-energiatervinning/>
- Avfallsförbränning - en klimatpolitisk gökunge: <https://www.nyteknik.se/opinion/avfallsforbranning-en-klimatpolitisk-gokunge-6831387>
- RDF hantering i svenska hamnar: <https://www.transport.se/wp-content/uploads/RDF-hantering-i-hamnar.pdf>
- Hantering av balat avfall i hamnar: https://www.transportforetagen.se/Documents/Publik_F%C3%B6rbunden/Sveriges_Hamnar/Branschfr%C3%A5gor/F%C3%B6rfattningar/PM%20om%20balat%20avfall.pdf
- Yttrande över remiss - Oxelösunds hamns anmälan om hantering av RDF-balar: https://www.oxelosund.se/fileadmin/user_upload/Oxelosund_filer/dokument/Kommunens_protokol/2014/Msn_2014-09-22_1.pdf
- <https://www.letsrecycle.com/news/latest-news/rdf-teething-problems-lead-to-odour-at-pembroke-port/>
- RDF 'teething problems' lead to odour at Pembroke Port: <https://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/2016-3/hogt-miljopris-sopimport>
- Avfallsimport och materialåtervinning: <http://www.ivl.se/download/18.76c6e08e1573302315f5e2/1476285336040/B2266.pdf>
- Underlag för avgränsningssamråd rörande anläggande och drift av kraftvärmeverk och hamn m.m. i Lövsta, Stockholms stad: <https://www.stockholmexergi.se/content/uploads/2018/12/Samr%C3%A5dsunderlag-avgr%C3%A4nsningssamr%C3%A5d-L%C3%B6vsta-kraftv%C3%A4rmeverk.pdf>
- Underjordsförvar av flygaska: <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:765833/FULLTEXT01.pdf>
- El från sopor billigast: <https://www.nyteknik.se/energi/el-fran-sopor-billigast-6421815>
- Tillståndsansökan för fragmentering och mellanlagring av RDF i
- Oxelösunds hamn: <http://www.oxhamn.se/website/wp-content/uploads/2015/05/15.10.14-Samr%C3%A5dsunderlag-fragmentering-av-RDF-i-Oxhamn-Geminor.pdf>
- Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för miljöfarlig verksamhet vid Geminor SWE AB:s anläggning i Oxelösunds hamn på fastigheten Oxelö 7:60 i Oxelösunds kommun: <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440272370c/1528113039754/551-7093-15-Geminor-SWE-AB.pdf>

Problemen med transporterna

Bulktransportbil för transport av mycket giftig flygaska

Det föreslagna kraftvärmeverket i Lövsta kommer att:

- Elda upp 700 000 ton sopor per år
- Skapa 105 000 - 140 000 ton mycket giftig miljöfarlig aska/slagg per år

Allt detta ska transporteras till och från när och fjärran och det blir väldigt många transporter till och från kraftvärmeverket:

- 300-500 stora fartyg om året med sopor till anläggningen för förbränning
- Ca 25-50 stora bulktransportbilar om dagen med giftig aska/slagg från anläggningen till Norge

Detta kommer att generera:

- Utsläpp till luft i form av gift och koldioxid:
  - Båtar kör på smutsig eldningsolja
  - Bulktransportbilar kör på smutsig diesel på Lövstavägen med skolor precis intill på båda sidorna
- Trängsel:
  - Fartygstransporterna kommer att hindra och störa populära fritidsaktiviteter som bad, fritisbåtklubb, promenader både till fots och per hästrygg i intilliggande park och naturområden
  - Ökad trängsel på en redan överbelastad Lövstaväg vilket medför en oacceptabel trafiksituation för de boende i området
- Buller

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur riskerna ser ut kring detta och hur det ska lösas.

Referenser och vidareläsning

- Underlag för avgränsningssamråd rörande anläggande och drift av kraftvärmeverk och hamn m.m. i Lövsta, Stockholms stad: <https://www.stockholmexergi.se/content/uploads/2018/12/Samr%C3%A5dsunderlag-avgr%C3%A4nsningssamr%C3%A5d-L%C3%B6vsta-kraftv%C3%A4rmeverk.pdf>
- Ansök om tillstånd för tunga, långa och breda fordon: <http://foretag.stockholm.se/Tillstand/Trafik/Tung-trafik/Tung-trafik-karta/>
- Information lämnad i förbindelse med möte hos Stockholm Exergi i Värtan 5 mars 2019
- Giftig aska dumpas på allmän soptipp: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/giftig-aska-dumpas-pa-allman-soptipp>

Problemen med att flytta Lövstabadet

Stockholm Energi föreslår att Lövstabadet ska flyttas längre västerut till en vik i Kyrkhamn. Lövstabadet är väldigt populärt och det är väldigt mycket folk där på sommaren. Vägen ut till viken i Kyrkhamn behöver då breddas för att två bilar ska kunna mötas samt asfalteras och göra säkrare med räcken mm ner mot supen på sidorna. Det är branta stup på sidorna och det finns hus precis intill nuvarande väg. Man behöver således spränga och eventuellt flytta vissa hus. Man måste även bygga en stor parkeringsplats. Notera att Kyrkhamn numera ingår i ett naturreservat och att detta skulle gå emot de bevaranderegler som gäller för ett naturreservat.

Stockholm Energi har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska gå till och hur mycket det kommer att kosta.

Notera att samtliga invånare som idag nyttjar Lövstabadet kommer att få det längre till badet och därmed ökar utsläppen av koldioxid.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

- Se bilderna: Här vill staden placera nya Lövstaverket: <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/se-bilderna-har-vill-staden-placera-nya-lovstaverket/repsep!rGN88fWGsvPPwRht6f@cVw/>
- Hässelbybor sluter upp för hotade Lövstabadet: <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/hasselbybor-sluter-upp-for-hotade-lovstabadet/repzag!kzB@LMPKB5prg8CqDwF5Bg/>
- Värmeverksbygge hotar populärt Hässelbybad: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=7159939>
- Förslaget: Hit kan Lövstabadet flyttas: <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/forslaget-hit-kan-lovstabadet-flyttas/repseh!TMs1nU1Ns3MdvjRUvWqIA/>

Problemen med att flytta Lövsta Båtsällskap

Stockholm Energi föreslår att båtklubben Lövsta Båtsällskap ska flyttas längre västerut till en plats i Kyrkhamn. Lövsta Båtsällskap är väldigt populärt och har ca 200 hamnplatser. Vägen ut till den föreslagna platsen i Kyrkhamn behöver då breddas för att två bilar ska kunna mötas samt asfalteras och göra säkrare med räcken mm ner mot supen på sidorna. Det är branta stup på sidorna och det finns hus precis intill nuvarande väg. Man behöver således spränga och eventuellt flytta vissa hus. Man måste även bygga en stor parkeringsplats. Notera att Kyrkhamn numera ingår i ett naturreservat och att detta skulle gå emot de bevaranderegler som gäller för ett naturreservat.

Stockholm Energi har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska gå till och hur mycket det kommer att kosta.

Notera att samtliga invånare som idag nyttjar Lövsta Båtsällskap kommer att få det längre till båtklubben och därmed ökar utsläppen av koldioxid.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

- Trots flytthotet – båtklubben ger inte upp: <https://mitti.se/nyheter/trots-flytthotet-batklubben/>

Problemen med rekreationsområden och sjöisen

Rekreatiomsområdena runt värmekraftverket blir lidande eller kommer att förstöras helt, där finns nu:

- Ett nylagt motionsspår
- Kolonistugor
- Golfbana
- Skytteklubb
- Bana för radiostyrda bilar
- Promenadstigar
- Stall med hästridning
- Skidskoklubbar
- Mm

På vintern plogas Mälaren för skidskoklubbar och allmänheten. Om båtar kör fram till Lövsta så knäcks isen och all skridskoverksamhet förstörs.

”Konsekvens för skridskoåkare och framförallt möjligheten till plogning av sjöis om Kraftvärmeverk förläggs vid Lövsta när även badet tas i anspråk är förödande. Att köra ned med plogfordon på isen NV om Lövsta går först kanske uppe vid Kyrkhamn , Kyrkhamns udde brukar bli möjlig att passera först senare p.g.a råkbildning, så att ploga tillbaka mot Lövsta därifrån kan bli ett stort problem. Dessutom kommer ett större område runt kajområdet vid Lövsta bli öppet vatten, is repas ofta upp lättare i vind där och isläggningen blir senare.”

Hässelby Skridskoförening

Skridskoåkare som tar sig till och från isen kommunalt kan då inte längre göra det eftersom de då måste gå en väldigt lång bit ut i Kyrkhamn för att komma till obruten is.

Kraftvärmeverket vid Lövsta kommer att förstöra ett naturskönt område och försämra väsentligt för långfärdsskridskoåkning samt möjligheten att ploga sjöisen i Hässelby.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

Hässelby Skridskoförening: <http://www.hasselbyskridskoforening.se/information.html>

Problemen med Kyrkhamns naturreservat

Enligt Naturvårdsverket så ska man bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer:

”De senaste femtio åren har människan påverkat och förstört naturmiljöer i långt snabbare takt än någonsin tidigare i historien. Vi måste därför bättre värna och vårda våra skogar, vattendrag, betesmarker, skärgårdar och andra naturmiljöer. Miljöbalken anger följande skäl till att bilda naturreservat:

- Bevara biologisk mångfald
- Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- Tillgodose behov av områden för friluftslivet
- Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer
- Skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter”

<https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Naturreservat/>

Mellan 2005 och 2015 har andelen grönområden i Hässelby-Vällingby minskat med över 2 procentenheter, till 26.6 procent visar forskning från Kungliga Tekniska Högskolan. Forskningen visar att den bebyggda marken nu står i begrepp att gå om odlingsmark och bli det andra stora nyttjandeområdet efter skog säger Yifang Ban professor vid avdelningen för geoinformatik på KTH och ansvarig för studien. Detta är givetvis en oroande tendens och man bör således verka för att bromsa in denna ”urban sprawl” i området.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

- Efter lång kamp – fridfulla Kyrkhamn skyddas: <https://mitti.se/nyheter/fridfulla-kyrkhamn-skyddas/?omrade=vasterort>

Problemen med närheten till bostadsområden

Förfulande av miljön precis bredvid det nya naturreservatet.

Människor som bor nära det föreslagna området vill inte ha en 60 meter hög byggnad med en tillhörande ännu högre skorsten framför sig, de har ofta flyttat just hit ut för att de gillar naturen. Utsläpp och ljud från kraftvärmeverket kommer att påverka boendet mycket negativt.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

Information från Stockholms stad: <https://vaxer.stockholm/projekt/lovstaverket/>

Problemen med flygplanen från Bromma

Det kan finnas ett problem för flygplanen som trafikerar Bromma flygplats. Eftersom utsläpp innehåller stora mängder partiklar och varm luft och flygplanen som flyger mot söder svänger över Mälaren i närheten av Lövsta på fastlagda ruter:

”Bromma flygplats har två banor vid inflygning. Det är samma bana men beroende på vindriktning kan flygplanen landa antingen norrifrån (bana 12) eller söderifrån (bana 30).

Vi startar och landar alltid i motvind. Vad gäller flygvägar är det Miljödomstolen som bestämmer, Miljöförvaltningen och Transportstyrelsen får dock yttra sig ur miljösynpunkt respektive säkerhetssynpunkt. Miljöförvaltningen bevakar att villkor 6 uppfylls som reglerar hur in och utflygning ska ske: (instrumentflygregler) skall följa in- och utflygningslinjen mellan ytterfyr och bana. Avvikelser får förekomma med lätta luftfartyg, mindre än 5 700 kg, av trafikavvecklingskäl.

Att ändra flygvägar är svårt dels på grund av att banan är placerad där den är. Ur flygsäkerhetsperspektiv är det ett stort arbete att ändra flygvägar med hänsyn till all annan trafik i Stockholms luftrum. Det är många inblandade i att godkänna nya flygvägar, transportstyrelsen, mark och miljödomstolen bland annat.”

Ann-Charlotte Lindström
Buller & avvikellesamordnare
Bromma Stockholm Airport

Utsläpp med partiklar kan blåser mot dessa och kan eventuellt förstöra motorerna och detta borde utredas noggrant.

Stockholm Energi AB har inte visat någon detaljerad plan för hur detta ska lösas och hur mycket det kommer att kosta.

Referenser och vidareläsning

- Air travel disruption after the 2010 Eyjafjallajökull eruption: https://en.wikipedia.org/wiki/Air_travel_disruption_after_the_2010_Eyjafjallajökull_eruption

Problemen med opinionen

Flera tusen människor motsätter sig Stockholm Energi AB:s planer på ett kraftvärmeverk i Lövsta. Dessa människors vilja måste givetvis man ta hänsyn till i en demokrati.

Referenser och vidareläsning

- Rädda Lövsta: <https://raddalovsta.se/nyheter/>
- Rädda Lövstas yttrande: [https://raddalovsta.se/wp-content/uploads/2019/06/YTTRANDE-ÖVER-SAMRÅDSHANDLINGAR-Dnr.-2017-09500 -Lövstaverket.pdf](https://raddalovsta.se/wp-content/uploads/2019/06/YTTRANDE-ÖVER-SAMRÅDSHANDLINGAR-Dnr.-2017-09500-Lövstaverket.pdf)
- Bevara Lövstabadet och Lövsta båtklubb: <https://www.facebook.com/groups/293969234637093/>
- Heta känslor och hård kritik i möte om värmeverket i Lövsta: <https://mitti.se/nyheter/kanslor-varmeverket-lovsta/?omrade=vasterort>
- Så vill de stoppa nya Lövstaverket: <https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/sa-vill-de-stoppa-nya-lovstaverket/repse!PuKBbn49rytecdPUv0AbQ/>
- Motståndet mot värmeverket i Lövsta växer: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=7237176&fbclid=IwAR1KRumY-IN9-qcTwLiIOEvoHMLut5IXfDGO-txMU-cMqQHibYaPDTA0D2w>
- Racial Justice Is the Key to Democracy Reform: <https://www.thenation.com/article/racial-justice-is-the-key-to-democracy-reform/>